

לואל, פיר (1883-1945)

(Pierre Laval). מדינאי צרפתי ומשתף-פעולה עם הגרמנים, ראש ממשלת וישי מיולי 1942 עד אוגוסט 1944. ל' היה מדינאי ואיש מחנה המרכז בימי הרפובליקה, ופעמיים היה ברפובליקה ראש-ממשלת צרפת (סתיו 1931/32 וסתיו 1935/36), והיה סגן ראש-הממשלה שבראשות פיליפ פטן במשטר וישי מיד עם הקמתו ב-1940. ב-13 בדצמבר 1940 הודח בידי פטן, אך במאי 1942 הוחזר בסיועו של היטלר למשרתו, וביולי 1942 נהיה לראש-הממשלה, תפקיד שמלא עד תום המלחמה. ל' שהיה ידוע כפרגמטיסט ולא כאידיאולוג, ביקש להגיע להסכם עם היטלר והגרמנים, ולקשור את גורלה של צרפת בגורל הרייך המנצח. לפיכך ניסה להיענות לבקשות הגרמנים בעניינים שלא חשבם לחיוניים לאינטרס הלאומי של צרפת, ובכלל זה בעניין היהודים. ל' סבר כי יוכל לרכוש את אמון שלטונות הכיבוש אם יענה לדרישותיהם בעניין היהודים הזרים (1942), והסכים לסייע לגרמנים בלכידת קורבנותיהם ובגירושם מצרפת. ל' הוא שהביא לידי שילוב המנגנון והמינהל של משטרת צרפת במכונת ההשמדה הנאצית. נוכח מחאותיהם של אישים כגון המנהיג הפרוטסטנטי הכומר מרק בוגנר, שטען כי היהודים נרצחים, דבק ל' בעיקשות בסיפור ה'כיסוי' שעליו הוסכם בינו ובין הס"ס, וטען שהיהודים נשלחים למחנות עבודה ב'מזרח'. ב-1943 התברר כי נכשלה מדיניותו ביחס לגרמנים וכי טעה בהערכתו שגרמניה תנצח במלחמה. אותה עת גברו המחאות נגד הגירושים, מה גם שהאמצעים האכזריים ביותר הופעלו במידה הולכת וגוברת גם נגד יהודים ילידי צרפת.

ל' החל אז בתכסיסי השהיה, וניסה להגביל את הגירושים ליהודים זרים בלבד, אף שקשה לומר שהתאמץ בעניין זה יתר על המידה. בהדרגה איבד ל' את השליטה על המאורעות, ואף-על-פי-כן הוסיף לדבוק כמעט עד הסוף באשליה בדבר יעילות תוכניתו. אחרי המלחמה נידון ל' על קשירת קשר נגד בטחון המדינה ומסירת מידע לאוייב. לאחר משפט קצר, שלא נוהל בצורה תקינה ביותר, נידון ל' למיתה. הוא ניסה להתאבד, אך הצילוהו בעוד מועד ומיד הוציאוהו להורג (אוקטובר 1945).